

Kaip vyksta inksto donoro ir recipientų poros parinkimas?

Atsiradus mirusiam donorui, pagal įvairius kriterijus (kraujo grupė, imunologiniai duomenys, laukimo laikas, amžius ir kt.) teisės aktuose numatyta tvarka donoro ir recipientų poros parinkimui atrinkami inksto transplantacijos laukiantys recipientai. Jie surikiuojami į eilę ir telefonu pakviečiami atvykti į vieną iš transplantacijos centrų (VUL SK arba LSMUL KK), kur jiems atliekami išsamūs tyrimai. Vienam donoriniam inkstui kviečiama iki 3 recipientų.

Recipientas gali būti išbrauktas iš transplantacijos laukiančiųjų sąrašo jei jam diagnozuojamas vėžinis susirgimas, jei nuolat yra aktyvi lėtinė ir (ar) neišgydyta ūminė infekcija, taip pat – jei recipientas atsisako ar nesugeba vykdyti gydytojo nurodymų.

Apie gyvąją donorystę

Svarbu žinoti, kad **inksto transplantacijos laukiančiam recipientui galima persodinti ne tik mirusio donoro inkstą, bet ir gyvo donoro inkstą.** Gyvuoju inksto donoru gali būti tik artimas sergančiojo giminaitis, susijęs giminystės ryšiu, arba sutuoktinis. Lietuvoje jau atliekamos operacijos ir iš nesuderinamos kraujo grupės donoro. Asmuo, norėdamas transplantacijai atiduoti vieną iš savo inkstų, turi kreiptis į pirminės asmens sveikatos priežiūros specialistą (šėimos gydytoją) arba gydytoją nefrologą / vaikų nefrologą.

SVARBU!

Recipientų, laukiančių inksto transplantacijos, teisės ir pareigos:

- rūpintis sveikata, vykdyti gydytojų nurodymus;
- recipientas turi atvykti į transplantacijos paslaugų įstaigą konsultacijoms ir kai yra pakviečiamas atvykti dėl inksto ar kito organo donoro ir recipientų poros parinkimo;
- recipientas, pasikeitus sveikatos būklei (pvz., susirgus) ar asmens duomenims (pvz., telefono numeriu), privalo apie tai informuoti dializės paslaugų įstaigos ar kitą jį prižiūrintį gydytoją.

Lietuvos asociacija „Gyvastis“

Registracijos adresas
Žolyno g. 3, 10208 Vilnius

Juridinio asmens kodas
191609186

Sąskaita LT847044060001492289,
AB SEB bankas, banko kodas 70440

Adresas korespondencijai
Raguolių g. 6, Girionių kaimas,
53104 Kauno raj.

Mob. tel. 8 611 69530

El. p. gyvastis@donoras.lt

Interneto svetainė www.donoras.lt

Prezidentė
Aušra Degutytė,
mob. tel. 8 611 69530,
el. p. gyvastis@donoras.lt,
ausra.degutyte@gmail.com

Tarybos pirmininkė
Audronė Tutlienė,
mob. tel. 8 698 44252,
el. p. audrone.tutliene@gmail.com

Daugiau sužinoti apie
Lietuvos asociaciją „Gyvastis“
galite:
• interneto svetainėje
www.donoras.lt,
• socialinio tinklo „Facebook“
paskyroje „Asociacija Gyvastis“
ir „www.donoras.lt“.

Asociacijos skyriai ir asocijuoti nariai:

Vilniaus skyrius:
Elona Rutkauskienė,
mob. tel. 8 610 87733,
el. p. elona.rutkauskiene@gmail.com

Marijampolės skyrius:
Ilona Masaitienė,
mob. tel. 8 677 73267,
el. p. ilona.masaitiene@gmail.com

Vakarų Lietuvos nefrologinių
ligonių draugija „Klaipėdos
„Gyvastis“:
Pirmininė Daiva Dragūnienė,
mob. tel. 8 684 82388,
el. p. daiva.draguniene@gmail.com

Alytaus apskrities ligonių,
susijusių su organų persodinimu,
visuomeninė organizacija „Dalia“,
pirmininkė Vida Bieliūnaitė,
mob. tel. 8 616 96737,
el. p. gyvastisalytus@gmail.com

Kauno krašto nefrologinių
ligonių draugija „Kauno Gyvastis“,
pirmininkė Irma Juodienė,
mob. tel. 8 650 10719,
el. p. irma.juodiene@gmail.com

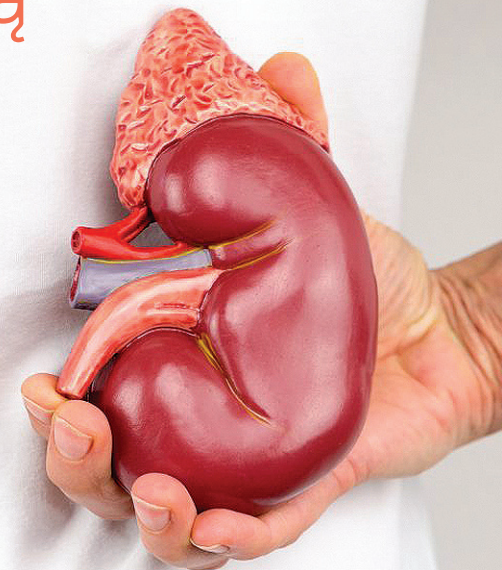
Šiaulių inkstų ligomis
sergančiųjų draugija „Atgaja“,
pirmininkas Egidijus Kalinaitis,
mob. tel. 8 682 20820,
el. p. egidijus.kalinaitis@gmail.com,
nefro.atgaja@gmail.com

Vilkaviškio rajono nefrologinių
ligonių draugija,
pirmininkas Vitas Jablonskis,
mob. tel. 8 618 57324,
el. p. vitas.jablonskis@gmail.com

Lietuvos asociacija „Gyvastis“
www.donoras.lt

Paciento įtraukimas į transplantacijos laukiančiųjų sąrašą

Lietuvos asociacija „Gyvastis“ – vienintelė organizacija Lietuvoje, vienijanti organų transplantacijos laukiančius ir su persodintais donoro organais gyvenančius žmones. „Gyvastis“ skleidžia organų donorystės idėją, teikia pagalbą sergantiesiems ir jų artimiesiems, bendradarbiauja su medikais. Įkurta dar 1993 m., „Gyvastis“ turi padalinius Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Marijampolėje, Alytuje, Vilkaviškyje.

Išleido

Lietuvos asociacija „Gyvastis“
www.donoras.lt

Rėmė

Socialinės apsaugos ir
darbo ministerija

Pacientams (**recipientams**), susidūrusiems su organo veiklos nepakankamumu ir laukiantiems organo persodinimo operacijos (**transplantacijos**), aktualus klausimas dėl asmens įtraukimo į laukiančiųjų transplantacijos sąrašą.

Kai organų funkcijos nepakankamumas pasiekia galutinę stadiją, prireikia pakaitinės terapijos (inkstams – dializės procedūros, širdžiai – dirbtinė širdis). Geriausia iš jų – organo transplantacija.

Ne visi pacientai, sergantys inkstų funkcijos nepakankamumu, yra įtraukiami į transplantacijos laukiančiųjų sąrašą. Teisę tai atlikti turi tik transplantacijos centrų gydytojų konsiliumas – išanalizavęs visus ligonio medicininius tyrimus, atliktus transplantacijos centre, konsiliumas sprendžia, ar pacientą registruoti į transplantacijos laukiančiųjų sąrašą. Lietuvoje yra du transplantacijos centrai – Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninės Kauno klinikų (LSMUL KK) ir Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikų (VUL SK).

Kai gydytojų konsiliumas nusprendžia, kad pacientui būtina transplantacija, pacientas savo parašu patvirtina, kad sutinka būti įtrauktas į transplantacijos laukiančiųjų sąrašą. Paciento parašu patvirtintas sutikimas su tyrimų rezultatais siunčiamas į Nacionalinį transplantacijos biurą. Čia sergantis įregistruojamas kaip transplantacijos laukiantis recipientas.

Atsiradus donoro organui ir įvertinus medicininius rodiklius, recipientas yra kviečiamas transplantacijai.

Galutinį sprendimą dėl kontraindikacijų transplantacijai, kada pacientas nebus įtrauktas į transplantacijos laukiančiųjų sąrašą, duoda medikai. Tai neišgydyti vėžiniai susirgimai, sunkios eigos cukrinis diabetas, psichikos ir elgesio sutrikimai, vartojant alkoholį, psichotropines medžiagas, sergant lėtinėmis infekcinėmis ligomis ir kt.

Jei nustatyta organų funkcijos nepakankamumo galutinė stadija, tai dar nereiškia, kad pacientas yra transplantacijos laukiančiųjų sąrašė. Jei persodinimo laukiančiam recipientui paūmėja kitos ligos ar prasideda infekcija, recipientas tampa laikinai ne recipientu. Išgydžius infekciją ir būklę stabilizavus, recipientas gražinamas į aktyvųjį sąrašą, o tai reiškia, kad atsiradus donorui, jam galėtų būti atlikta transplantacija.

Priminimas pacientams, laukiantiems inksto transplantacijos ir dializėje dirbantiems gydytojams

Nenusiuntus recipiento > 1,5 ml šviežio serumo į VUSL imunologijos laboratoriją daugiau kaip 2 mėnesius, recipientas netenka galimybės dalyvauti donoro atrankoje (pacientų atrankai reikalinga turėti pakankamai šviežio serumo).

Kas 2 metus, pakartotinai atlikus tyrimus ir užpildžius „Paciento ištyrimo inksto transplantacijos indikacijoms (kontraindikacijoms) nustatyti“ anketą, **recipientas turi būti siunčiamas** į transplantacijos centrą indikacijų/kontraindikacijų peržiūrai.

Inksto transplantacija galima, jei Jums nustatyta diagnozė žymima kodais N18.4 arba N18.5 (su papildomomis sąlygomis).

Turite žinoti, kad:

- dializės paslaugų įstaigos arba transplantacijos įstaigos gydytojas, įvertinęs inksto transplantacijos indikacijas, be kitų specifinių tyrimų, siunčia pacientą atlikti kraujo ir šlapimo tyrimus. Atsižvelgiant į klinikinės indikacijas, pacientas siunčiamas konsultacijai pas gydytojus specialistus: akušerį-ginekologą (moteris) arba urologą (vyrus), kardiologą, odontologą, otorinolaringologą, gastroenterologą, psichiatrą ir kt.
- **Visi tyrimai ir konsultacijos pacientui yra nemokamos** (t.y. apmokami Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto (toliau – PSDF) lėšomis).
- Atliktų tyrimų ir konsultacijų rezultatus gydytojas įrašo į specialų dokumentą ir siunčia pacientą į transplantacijos paslaugų įstaigą pas gydytoją nefrologą / vaikų nefrologą **konsultuotis dėl tinkamumo inksto transplantacijai** – į Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikas (VUL SK) arba Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninę Kauno klinikas (LSMUL KK).
- Transplantacijos paslaugų įstaigos gydytojas nefrologas / vaikų nefrologas, įvertinęs tyrimų duomenis, organizuoja gydytojų konsiliumą. Gydytojų konsiliumas, nenustatęs inksto transplantacijos kontraindikacijų, privalo pacientą supažindinti su konsiliumo išvadamis, transplantacijos rizika, paslaugų teikimo tvarka ir transplantacijos rūšimis (inksto transplantacija galima iš mirusio donoro ir iš gyvo donoro). Tada pacientas įregistruojamas Registre **kaip inksto transplantacijos laukiantis recipientas. Transplantacijos laukimo laikas skaičiuojamas nuo recipiento įregistravimo Registre datos.**
- Dializės paslaugų įstaigos gydytojas kiekvieno mėnesio pirmąją savaitę Nacionaliniam transplantacijos biurui teikia atnaujintus sąrašus, nurodančius recipiento statusą.